

POSI – ПРИНЦИПИ ДЛЯ ВІДКРИТОЇ НАУКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

The Principles of Open Scholarly Infrastructure

ADOPTERS

ABOUT / FAQ

DISCUSSION

About POSI

The Principles of Open Scholarly Infrastructure

Сучасна наука являє собою величезну базу даних знань, яка постійно розвивається, тому інструменти для досліджень повинні бути відкритими, доступними для всіх зацікавлених сторін.

Принципи відкритої наукової інфраструктури (The Principles of Open Scholarly Infrastructure / POSI) – це неформальний набір рекомендацій, вперше оприлюднений у 2015 році та оновлений у 2020 та 2025 роках, щоб забезпечити стійкість і відкритість такої інфраструктури, фактично – не вимога і не правило, а чек-лист для самооцінювання. Він орієнтований на грантодавців, некомерційні фонди, наукові структури та навіть комерційні стартапи і має допомагати їм будувати довіру в академічній спільноті. POSI будується на ідеї, що наука процвітає, коли інфраструктура (наприклад, освітні платформи, сховища даних, репозитарії, цифрові ідентифікатори для науковців, організацій, публікацій – datadryad.org, ORCID, Crossref/DOI) – відкрита, стійка і керується всіма зацікавленими сторонами для загального блага. Ці принципи фокусуються на трьох стовпах: управління, фінансування, технології. Під управлінням мається на увазі широка участь

стейкхолдерів: не лише інвесторів, а й науковців та суспільства, під фінансуванням – не короткострокові гранти, а перспективні сталі ресурси для розвитку, а під технологіями – відкритий код та дані у публічному домені (CC0), оскільки обмеження ліцензій створюють “пастки” для майбутніх користувачів. POSI пропонує моніторити прогрес через публічні самооцінки, інтегрувати ці принципи у грантові заявки та систему закупівель (у т.ч. державних). Будь-хто, що створює відкриту інфраструктуру для досліджень чи освіти, може декларувати свою прихильність POSI, опублікувати самооцінку на сайті, приєднатися та рухатись до повного виконання заявлених цілей. POSI класифікує інфраструктуру за функціональністю та структурою. По-перше, інфраструктура для досліджень і наукових комунікацій – «хребет» наукового циклу: інструменти для зберігання, пошуку та поширення даних, статей і метаданих. Вони забезпечують прозорість і перевикористання, зменшуючи дублювання зусиль. Наприклад, репозиторії даних (Dryad), сервіси ідентифікації (ORCID для авторів, ROR для організацій, Crossref для DOI). По-друге, освітні інфраструктури – платформи для викладання та навчання, інтегровані з дослідженнями, які роблять знання доступними для студентів і викладачів, сприяючи відкритому доступу до матеріалів. Це: онлайн-курси чи бази знань, пов’язані з науковими даними (наприклад, інтеграція з DataCite для освітніх проєктів). По-третє, організаційні ініціативи та ініціативи спільнот – проєкти, керовані спільнотою, без створення формальної юридичної структури, – гнучкі інструменти з колаборативним управлінням, як волонтерські мережі для метаданих чи спільні бази даних. По-четверте, комерційні організації з відкритою інфраструктурою, що використовують бізнес-моделі, у яких отримання прибутку не суперечить відкритості, як API для наукових даних, подібні до Crossref. POSI стосується будь-якої інфраструктури, що використовується для наукових цілей – від базового зберігання інформації до складних мереж комунікацій.

Детальніше: <https://openscholarlyinfrastructure.org>

Фото: скріншот

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини
#НРАТ_Інноваторам_новини #НРАТ_Бібліотекарям #НРАТ_ВідкритаНаука,
#НРАТ_ВідкритіДані

2025-11-17

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів